

Voda koja daje život: sveta voda

Običaj korištenja svete vode je sakramentalni znak koji nas podsjeća na naše krštenje i pomaže posvetiti svakodnevni život. Njime se križati na kraju dana ili pri ulasku u crkvu izraz je naše želje za pročišćenjem i duhovnom zaštitom, pouzdanjem u Božju milost.

6.05.2025.

Bio je to običan dan u Villi Tevere, negdje sredinom 1950-ih. Jedan od onih dana kada se neočekivano

pojavi poput starog prijatelja čiji vas posjeti više ne zateknu nespremne. Gradnja kuće trajala je nekoliko godina, a teškoće su se javljale gotovo svakodnevno. Don Álvaro je to iskusio iz prve ruke: nedostatak financijskih sredstava, kašnjenja u isporuci materijala, birokratske prepreke i dugačak popis drugih komplikacija na koje su se jednostavno morali naviknuti.

Gotovo uvijek, nakon rada i molitve, pojavilo bi se rješenje; prasak svjetla na pola puta kroz tunel. Ali nitko nije očekivao da će tog dana doći rješenje u obliku... vode! Na imanju je pronađen izvor. I još jednom, to je bilo zahvaljujući don Álvaro. To je značilo da mogu iskopati mali bunar i tako ubrzati mnoge procese. Svi su bili začuđeni. Poznavali su don Álvarovo vladanje latinskim i pravom i nikada nisu sumnjali u njegov veliki talent za administraciju i vodstvo. Ali nitko nije prevideo da

će se to dogoditi... Imao je instinkte proricatelja vode![1]

To nije bio jedini put da je don Álvaro pomogao locirati podzemni izvor vode. Godinama kasnije, nešto slično se dogodilo u Cavabianci. Sposobnost pronalaska vode pod zemljom uvijek je bila visoko cijenjen talent kroz povijest. To je ključno otkriće jer je voda neophodna za život. Njezin nedostatak uzrokuje potpunu suhoću, dok njezino obilje čini zemlju bujnom. Zato su se velike civilizacije antike uvijek rađale uz rijeke, jezera ili mora. I u liturgiji i u povijesti spasenja voda igra vitalnu ulogu.

Izvor vječnog života

Prilikom blagoslova vode svećenik izgovara riječi koje nam pomažu da uđemo u bogatu simboliku ovog elementa i bolje razumijemo

kršćanski običaj korištenja svete vode: „Blagoslov ove vode podsjeća nas na Krista, vodu živu, i na sakrament krštenja u kojem smo rođeni iz vode i Duha Svetoga. Kad god se, dakle, ovom svetom vodom poškropimo ili se njome koristimo u blagoslovu pri ulasku u crkvu ili u kuću, zahvaljujemo Bogu na neprocjenjivom daru koji nam je dao i molimo ga za pomoć da ostanemo vjerni sakramentu koji smo u vjeri primili.”[2]

Ova slika provlači se kroz cijelu povijest spasenja, kao što se prisjećamo za vrijeme blagoslova krsne vode na Vazmenom bdijenju. Papa Franjo je jednom rekao: "Molitva za blagoslov krsne vode otkriva nam da je Bog stvorio vodu upravo s krštenjem na umu. To znači da je Bog, stvarajući vodu, mislio na krštenje svakoga od nas, i ta ga je ista misao pratila kroz čitavo njegovo djelovanje u povijesti spasenja svaki

put kad je, s točnom nakanom, koristio vodu za svoje spasiteljsko djelo. Kao da je, nakon što je stvorio vodu, imao želju usavršiti je čineći je na kraju vodom krštenja.”[3]

Zato molitva spominje svoje glavne biblijske predodžbe: u početku je Duh lebdio nad vodama i posadio sjeme života (usp. Post 1,1-2); vode potopa označile su kraj grijeha i početak novoga života (usp. Post 7,6–8,22); a vode Crvenog mora donijele su slobodu Abrahamovoj djeci, izbavivši ih iz ropstva u Egiptu (usp. Izl 14,15–31).

Godinama nakon oslobođenja naroda, prorok Ezekiel je imao viziju u kojoj je voda ponovno zauzela središnje mjesto. Vidio je izvor koji teče iz novog Hrama koji je postao velika rijeka, donoseći život kamo god je išao (usp. Ez 47,1). U zemlji u kojoj su suša i nestašica vode bili dio svakodnevnog života, ova je vizija

bila snažan izvor nade. Crkva je od najranijih dana u Kristu vidjela ispunjenje te vizije. On je pravi Hram Božji. On je izvor žive vode.

I ta voda teče, zajedno s krvlju, iz Isusova otvorenog boka (usp. Iv 19,34). Crkva je od davnina ovaj trenutak doživljavala kao simbol krštenja i euharistije, koji izvire iz probodenog srca Kristova. Razni ranokršćanski autori povezivali su ovaj trenutak s vizijom proroka Ezekijela: iz njegovog otvorenog boka izbija velika rijeka koja kroz krštenje donosi plodnost i obnovu svijeta.

Ali Isus je prorekao nešto još veće. Rekao je: koji vjeruje u mene...

rijeke će žive vode poteći iz njegove utrobe!(Iv 7,38). U krštenju nas je Gospodin učinio izvorima žive vode. Poput pronalazača vode, i mi svaki dan imamo priliku ponovno otkriti milost koju smo primili na krštenju.

Naš drugi rođendan

Kad nas poškrope svetom vodicom – bilo u liturgijskim slavljima, osobito u uskrsnom vremenu, ili kad se njome poškropimo pri ulasku u crkvu ili prije spavanja – podsjećamo se na najdragocjeniji dar koji smo primili: da smo djeca Božja po krštenju. Kako nas podsjeća papa Franjo, "povratak izvoru kršćanskog života dovodi nas do boljeg razumijevanja dara primljenog na dan našeg krštenja i do obnavljanja naše obveze da mu se prilagodimo u stanju u kojem se danas nalazimo. Da obnovimo svoje zalaganje, da bolje razumijemo ovaj dar koji je krštenje i da se sjećamo dana našeg krštenja. (...) Znam da neki od vas to znaju, drugi ne; oni koji to ne znaju, pitajte svoje ukućane, pitajte te ljude, kumove, kume...: 'Koji mi je datum krštenja?' Jer krštenje je ponovno rođenje i kao da je drugi rođendan." [4]

Po vodi krštenja ulazimo u veliku obitelj djece Božje. I također se po krštenju prepoznavamo kao apostoli, poslani da u ime Trojstva donesemo kršćanski život svim narodima (usp. Mt 28,19), pozvani da budemo izvor žive vode za one oko nas.

Običaj korištenja svete vode nalazi svoje mjesto u ovom kontekstu krštenja. Pomaže nam prisjetiti se važnih trenutaka u povijesti spasenja, kao i u našoj osobnoj priči. Ali više od toga, to je sakramental: sveti znak koji, na način koji oponaša sakramente, izražava duhovne učinke postignute po zagovoru Crkve.[5] To znači da kršćani imaju koristi od duhovnih dobara koja Crkva drži kao blago koje joj je Bog povjerio za dobrobit svih. Iako sveta voda ne daje milost Duha Svetoga, budući da nije sakrament, ona priprema dušu da primi tu milost.

Kad se njome poškopimo, postajemo iznova svjesni vode koju već nosimo u sebi po krštenju (milosni život) koja je neiscrpna, jer izvire iz uskrsloga Krista koji nam daje Duha Svetoga. Ova voda pomaže nam oživjeti dan: može nam dati snagu da započnemo zadatak, obnoviti našu energiju kada smo umorni, donijeti božansku utjehu u trenucima poteškoća i svježinu u naše živote. Ako prirodna voda ima takav učinak, koliko nam više može učiniti sveta voda, pomoć duši hodočasnika?

Zapravo, kako je objasnio sveti Toma Akvinski, sveta voda pomaže pripremiti dušu za sakramente uklanjajući prepreke, slično vodi za krštenje. Također je usmjerena protiv zamki đavla i protiv grijeha. Napisao je da je “sveta voda djelotvorna protiv vanjskih napada đavla.” [6] I to je tako moćno oružje da, kad god postoji pokajanje, može

donijeti čak i oprostenje lakih grijeha.

Kome pripadamo

Već u siječnju 1938. nalazimo spominjanje upotrebe svete vode u povijesti Opusa Dei, u kružnom pismu koje je napisao sveti Josemaría. U pismu navodi razne običaje koje već žive članovi Opusa Dei, od kojih su većina pobožnosti koje već općenito prakticiraju svi kršćanski vjernici. U tom popisu prvi put spominje svetu vodu.

Otprilike u isto vrijeme, sveti Josemaría je napisao preporuku koja će kasnije biti objavljena u Putu: "Pitaš me zašto ti uvijek i s tolikom upornošću preporučujem dnevnu upotrebu blagoslovljene vode. - Mogao bih ti navesti mnogo razloga. Dostajat će ti, sigurno, ovaj svete Terezije Avilske: «Ni od čega ne bježe više zli duhovi u nepovrat nego od blagoslovljene vode.»"[7]

Citat svetice potječe iz Knjige njezina života, u kojoj pripovijeda kako se jednoga dana pojavio đavao, smjestivši se na knjigu koju je čitala. Terezija se prekrižila, a đavao je otišao. Ali čim je ponovno pogledala knjigu, on se vratio. To se dogodilo tri puta, dok se nije dosjetila da ga poškropi svetom vodom. Tek tada je mogla nastaviti čitati. Kasnije će o tom iskustvu napisati: "Iskustvom sam utvrdila da nema ničega od čega đavli više bježe, da se nikad ne vrate. Bježe i od križa, ali se vraćaju."[8]

Sveti Josemaría, oslanjajući se na ovu dugu kršćansku tradiciju, shvatio je duhovnu korist koja može proizaći iz korištenja svete vode. Godinama kasnije, napisao je u *De Spiritu*: "Neka svatko u svojoj sobi drži svetu vodu kojom poškropi krevet prije spavanja i kojom se prekriži znakom križa."

To je vrlo raširena tradicija među kršćanima, a koju je potaknuo i papa Franjo: "Učiniti znak križa kad se probudimo, prije jela, u opasnosti, za zaštitu od zla, navečer prije spavanja, znači reći sebi i drugima kome pripadamo, tko želimo biti. Zato je tako važno naučiti djecu kako pravilno napraviti znak križa. A kao što to činimo kada uđemo u crkvu, možemo također učiniti to i kod kuće, držeći malo svete vode u prikladnoj posudici - neke obitelji tako čine: ovako, svaki put kad uđemo ili izađemo, čineći znak križa s tom vodom sjećamo se da smo kršteni."[9]

Svetu vodu često koristimo na samom kraju dana. Sveti Josemaría imao je ovaj običaj: "Stavio je svoje raspelo u džep svoje pidžame, kako bi ga mogao poljubiti tijekom noći, i poškropio je svoj krevet svetom vodom. U mislima je pregledao dan, s velikom tugom zbog svojih propusta,

i sažeo ga riječima *pauper servus et humilis*. Zatim, usredotočivši svoju pozornost na pričest koju će primiti sljedeći dan, utekao se Gospodinu kratkom i jednostavnom molitvom, poput 'Isuse, prepuštam ti se, u tebe se uzdam, u tebi poživam' i ubrzo zaspao.”[10]

[1] Usp. J. Medina Bayo, *Un Hombre Fiel* (Vjerni čovjek), str. 323 (naš prijevod).

[2] Blagoslov svete vode izvan mise, iz Katoličke novinske agencije.

[3] Papa Franjo, *Desiderio desideravi*, br. 13.

[4] Papa Franjo, Opća audijencija, 18. travnja 2018.

[5] Usp. Drugi vatikanski sabor,
Konstitucija Sacrosanctum
Concilium, br. 60.

[6] Sveti Toma Akvinski, Summa
Theologiae, III, 71, 2 ad 3.

[7] Put, br. 572.

[8] Sveta Terezija Avilska, Knjiga
njezina života, 31, 4. “Držite svetu
vodu blizu sebe, jer nema ničega od
čega bi đavli više bježali” (Pismo 179,
13; ibid., str. 1084).

[9] Papa Franjo, Opća audijencija, 18.
travnja 2018.

[10] A. Vázquez de Prada, Utemeljitelj
Opusa Dei, sv. III.

Juan José Silvestre

dev.opusdei.org/hr-hr/article/voda-koja-daje-zivot-sveta-voda/ (5.08.2025.)